

Către: **DI Petru ROTARU,**
Director al Serviciului Fiscal de Stat

Nr. ____/23-SD din _____ 2023

Ref.: *Referitor la prezentarea propunerilor aferente Regulamentului cu privire la efectuarea controlului de către Serviciul Fiscal de Stat*

Stimate Domnule Director,
Petru Rotaru,

Ca urmare a recepționării adresării SFS aferente proiectului de modificare a Regulamentului cu privire la efectuarea controlului de către Serviciul Fiscal de Stat, aprobat prin Ordinul SFS nr. 320/2019, vă comunicăm că mediul de afaceri apreciază benefic deschiderea autorității fiscale la discutarea pe marginea prevederilor acestuia, și respectiv intervenim cu unele propuneri și obiecții, după cum urmează:

1. Trasarea obiectivului de rescriere a Codului fiscal de către Ministerul Finanțelor, inițiativă prevăzută de Strategia de dezvoltare a managementului finanțelor publice pentru anii 2023-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 71/2023, sarcină plauzibilă și necesară în lumina actualității legislației de moment.

Însă odată ce se recurge la un asemenea exercițiu care va asigura simplitate, claritate și armonizarea deplină a legislației fiscale la Directivele UE, se impune și **necesitatea de a elabora și implementa în Republica Moldova Codul de procedură fiscală.**

Elaborarea Codului de procedură fiscală va permite trasarea echilibrului drepturilor și obligațiilor celor două părți ale raportului juridic fiscal (contribuabil și Serviciul Fiscal de Stat), precum și clarificarea unora dintre instituțiile juridice susceptibile de interpretare, pentru o mai corectă aplicare a diferitelor instituții procedurale fiscale.

În acest context, elaborarea Codului de procedură fiscală, creează premisele unor abordări echitabile și transparente în ceea ce privește drepturile și obligațiile părților implicate în procedurile de administrare care, prin obiectivele vizate în procesul de elaborare, vor contribui la asigurarea unei stabilități și predictibilități pe termen lung a normelor înscrise în actul normativ dat.

2. De asemenea, se necesită **elaborarea procedurilor de control aferente controlului cameral sau controlului electronic.** Procedura descrisă la etapa actuală are doar o referire la tipul de control dat nu și specificarea procedurilor care constau în

activitatea de verificare a contabilității și a surselor acesteia, prelucrate în mediu electronic, utilizând metode de analiză, evaluare și testare asistate de instrumente informatice specializate. Astfel, se necesită specificarea expresă a actelor, instrumentelor și sistemelor utilizate pentru desfășurarea tipului de control dat.

În partea ce ține de modificările expuse în proiectului de modificare a Regulamentului prezentat de SFS, intervenim cu următoarele propuneri și obiecții:

3. La pct. 2 din Regulament se propune după sintagma „precum și procedurii” completarea cu cuvintele „de contestare”.

4. La pct. 6 al Regulamentului se propune armonizarea definițiilor pentru noțiunile utilizate cu cele din conținutul Codului Fiscal al RM și anume:

a) În conținutul noțiunii de Act de control fiscal, se propune după cuvintele „funcționarul fiscal” să fie completat cu cuvintele „împuternicit de a efectua controlul”.

b) La noțiunea „Citație la Serviciul Fiscal de Stat” se propune înlocuirea cuvintele „înscris în care” cu cuvintele „act procedural de informare oficială prin care”.

c) La noțiunea „Citație bancară” se propune înlocuirea cuvintelor „cerere specificată, creată și remisă” cu cuvintele „act procedural de informare oficială creat și remis”.

d) La fel în conținutul acestei noțiuni cât și a următoarei noțiuni „Citație remisă prin metoda electronică” se propune înlocuirea cuvintelor „înscris, în care” cu cuvintele „act procedural de informare oficială prin care”.

e) Se propune modificarea noțiunii „Înștiințare privind inițierea controlului fiscal” și anume, cuvintele „în care persoana care urmează a fi supusă” să fie înlocuite cu „prin care contribuabilul care urmează a fi supus”. La fel, sintagma „persoana este invitată” se propune a se înlocui cu sintagma „contribuabilul este invitat”.

5. La pct. 17 se propune ca după „art. 216” se fie adăugat „alin.(4)”.

6. La pct. 20 se propune a exclude cuvântul „inclusiv”.

7. Pct. 22 se propune a fi completat cu următoarea formulare „Controlul fiscal se efectuează în așa fel încât să afecteze cât mai puțin activitatea curentă a contribuabilului și să utilizeze eficient timpul stabilit pentru efectuarea controlului fiscal”. (Exemplu: Codul de Procedură Fiscală al României)

8. Se propune completarea pct. 31 și anume după cuvintele „funcționarii fiscali” să se indice „în limitele prevederilor legale”.

9. Pct. 64 se propune a se completa cu formularea „, fiind despre consecințele și răspunderea ce o poartă în cazul depunerii explicațiilor și/sau mărturiilor false”.

10. Pct. 78 se propune a se completa cu: „Verificarea totală se aplică în cazul controlului fiscal la fața locului asupra tuturor actelor și operațiunilor de determinare a obiectelor (bazei) impozabile și de stingere a obligațiilor fiscale în perioada de după ultimul control fiscal.”

11. Se propune ca la pct. 151 după cuvintele „se aplică” să fie adăugat „cu titlu de excepție”.

12. La pct. 159 se propune a se completa cu formularea „doar în baza motivelor legale întemeiate”.

13. Pct. 163 se propune ca după cuvântul „cuprinde” să fie indicată formularea „în dependență de temeiul inițierii controlului fiscal repetat”.

14. Se propune completarea pct. 167 și anume în prima propoziție după cuvintele „control fiscal” să se indice „conform prevederilor art. 216 alin.(4) Cod Fiscal”.

15. După pct. 166, se completează cu pct. 166¹ cu următorul text:

„Suspendarea controlului fiscal se efectuează cu specificarea detaliată a motivului suspendării și acțiunile care urmează să fie efectuate pe parcursul suspendării termenului de efectuare a controlului fiscal. În cazul în care suspendarea controlului se efectuează pentru obținerea explicațiilor privind aplicarea legislației de la diferite autorități din Republica Moldova, termenul de suspendare nu poate dura mai mult de 60 zile.

Reluarea controalelor fiscale suspendate urmează a fi efectuată în cel mult 15 zile de la data recepționării informației care a constituit motivul suspendării sau expirării termenului posibil de suspendare.

În cadrul controalelor fiscale nu pot fi utilizate probe obținute cu încălcarea prevederilor legislației sau asupra cărora instanțele de judecată s-au expus că a fost viciată procedura efectuată în cadrul cărora aceste probe au fost obținute.

În calitate de probe nu pot constitui actele sau explicațiile, declarațiile obținute fără respectarea prevederilor procesuale stabilite de legislație.

Explicațiile obținute de către alte autorități pot fi utilizate în calitate de probe doar în cazul în care asupra legislației acestora s-a expus instanțele de judecată printr-un act definitiv sau în cazul în care acestea nu sunt contestate.

Documentele și alte probe ridicate sau reținute de organe cu încălcarea prevederilor art. 128 din Codul de procedură penală sau contrar prevederilor Codului Contravențional, nu pot constitui mijloc de probă în cadrul controalelor fiscale.

Conform art. 276¹ alin (1) din Codul de procedură penală, organul de urmărire penală sau procurorul competent nu are dreptul să dispună sau să solicite organului de control inițierea unui control în sensul Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.

Corespunzător, controalele fiscale inițiate în temeiul ordonanțelor emise contrar prevederilor art. 276¹ din Cod de procedură penală urmează a fi încetate, inclusiv în situațiile în care asupra acestor controale fiscale s-a emis decizia de suspendare și recontrol.

La stabilirea sumelor obligațiilor fiscale diminuate se va face trimitere expres la numărul documentului ridicat prin proces verbal sau la copia autenticată a acestuia prezentată de contribuabil.

Nu se admite efectuarea calculelor în baza actelor care nu au fost specificare în procesele verbale de ridicare conform art. 145 din Codul Fiscal sau care nu sunt justificate de copiile autentificate sau originalul actelor respective, ridicate cu respectarea legislației în vigoare.”;

16. Se propune reformularea pct. 215, or formularea actuală oferă funcționarilor fiscali dreptul absolut de a ridica oricare acte, care ei doresc însă corect ar fi ca în limita prevederilor legale funcționarii fiscali să poată ridica documentele ce țin de un anumit control sau anumite etape a controlului, prezentând contribuabilului motivele legale și întemeiate în baza cărora se va efectua ridicarea acestor documente.

17. La pct. 217 se propune completarea următoare: „Data aducerii la cunoștința contribuabilului a actului de control se consideră a fi data recepționării actului de către contribuabil, fapt confirmat prin semnătura contribuabilului aplicată pe actele confirmative”.

18. Pct. 219 se propune a se completa după cuvântul „text” cu formularea: „pe formularul tipizat emis de Serviciul Fiscal de Stat”.

19. Iar la pct. 220 se propune după cuvintele „actelor de identitate” să fie indicat „și/sau a actelor ce confirmă împuternicirile”. După cuvântul „respectivă” se propune indicarea cuvintelor „ sau a persoanei împuternicite de a semna actul de control”.

20. Pct. 223 se propune a se completa cu formularea „ , fiind luat în considerare la soluționarea dezacordului față de actul de control”.

21. La pct. 243 se propune reformularea frazei „despre data examinării cazului nu se informează contribuabilul, adică nu se emite citație suplimentară”, or contribuabilul trebuie să cunoască data examinării chiar și dacă va avea loc în absența sa. Mai mult decât atât în cazul în care din anumite motive se amână examinarea, atunci contribuabilul trebuie să fie informat, pentru a nu fi dus în eroare.

22. Se propune ca pct. 305 din Regulament să fie armonizat cu prevederile art. 249 din Codul Fiscal. Ar fi corect ca ambele acte să conțină identic tipurile ce pot fi emise în caz de încălcare fiscală.

Menționăm că, pct. 305 din Regulament nu se referă în nici un fel la Decizia de clasare a cazului care poate fi emisă de către SFS, precum și nici la tipul de decizie prevăzut la art. 249 alin.(4) Cod Fiscal.

23. La pct. 321 se propune completarea cu lit. f) și anume: „f) cu anexarea actului ce confirmă împuternicirile persoanei ce solicită extragerea documentului”.

24. Se propune ca în conținutul Regulamentului să fie indicat concret care este locul prioritar unde poate avea loc controlul fiscal, cât și a situațiilor în care locul

desfășurării controlului fiscal poate fi modificat (cu excepția situației în care contribuabilul nu dispune de sediu, or acest fapt deja este prevăzut în Regulament).

Spre exemplu: Legislația României indică expres că, inspecția fiscală se desfășoară, de regulă, la sediul organului competent. Doar la inițiativa organului sau la solicitarea contribuabilului, inspecția se poate desfășura în spațiile de lucru a contribuabilului.

Apreciem mult implicarea și efortul Dvs în discutarea problemelor de actualitate cu care se confrunta business-ul prezentate mai sus, reiterăm deschiderea EBA la discutarea și soluționarea acestora.

Comunitatea de afaceri rămâne deschisă pentru asigurarea unui dialog constructiv întru identificarea soluțiilor sustenabile vizând subiectele abordat în interesul tuturor părților implicate.

Cu înaltă considerațiune,

**Mariana Rufa,
Director Executiv
Asociația Businessului European**

*Executor: Sandra Dolghii
Email: sandra.dolghii@eba.md
Telefon: 069949404*